

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΕΑ ΣΤΟΝ «Π» ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΓεΣΥ

Ένα ΓεΣΥ χωρίς καινοτόμες θεραπείες

Το ότι τα τελευταία δύο χρόνια έχουμε και στην Κύπρο ΓεΣΥ, δεν σημαίνει ότι έχουν λυθεί τα προβλήματα των ασθενών, ιδιαίτερα όσον αφορά την εισαγωγή καινοτόμων φαρμάκων

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: ΑΝΤΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Μπορεί να έχουν περάσει δύο χρόνια και κάτι από την έναρξη της εφαρμογής του ΓεΣΥ στην Κύπρο, ωστόσο τα προβλήματα στον τομέα της υγείας δεν τελειώνουν. Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασθενείς είναι η απουσία καινοτόμων φαρμάκων. Για τα φάρμακα νέας τεχνολογίας που λείπουν από το σύστημα, αλλά και για τις ελλείψεις που υπάρχουν, μίλησε στον «Π» ο πρόεδρος της Κυπριακής Ένωσης Φαρμακευτικής Εταιρειών Έρευνας και Ανάπτυξης (ΚΕΦΕΑ) κ. Κυριάκος Μικέλλης.

Δύο χρόνια μετά την έναρξη του ΓεΣΥ θεωρείτε ότι έχει βελτιωθεί η κατάσταση σε σχέση με την εισαγωγή φαρμάκων στο σύστημα ή όχι;

Δυστυχώς οφείλω να παρατηρήσω πως δυσίμηση σχεδόν χρόνια μετά την έναρξη εφαρμογής του ΓεΣΥ η κατάσταση δεν έχει αλλάξει, καθώς δεν έχει ενταχθεί κάποια νέα κατηγορία φαρμάκων στο σύστημα υγείας. Επί της ουσίας, το ΓεΣΥ λειτουργεί με το συνταγολόγιο που κληρονόμησε από το προηγούμενο σύστημα και δη από τον κρατικό τομέα. Σε ό,τι αφορά την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, οι φαρμακευτικές εταιρείες παραχώρησαν σημαντικές εκπτώσεις στο ΓεΣΥ που καθιστούν εφικτή την επιλογή για γιατρούς και ασθενείς, ανάμεσα σε περισσότερα του ενός φάρμακα ανά περίπτωση. Ωστόσο, νέες καινοτόμες θεραπείες εξακολουθούν να μένουν εκτός συστήματος υγείας, ενώ οι διαδικασίες κάθε άλλο παρά βελτιώθηκαν. Τα προβλήματα δε είναι ακόμη μεγαλύτερα σε ό,τι αφορά τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα υγείας, καθώς ελάχιστα έχουν γίνει μετά την έναρξη της δεύτερης φάσης του ΓεΣΥ, πριν από 15 μήνες. Αν δεν ήταν και η διαδικασία με τα ονομαστικά αιτήματα στην οποία πλέον καταφεύγουν όλο και πιο συχνά οι ασθενείς στην Κύπρο, ενώ θα έπρεπε να αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα, τότε η κατάσταση θα ήταν πολύ χειρότερη για όσους χρήζουν θεραπείας.

Οι ασθενείς φωνάζουν για το ότι απουσιάζουν καινοτόμα φάρμακα από το ΓεΣΥ. Πώς κρίνεται τις επιλογές φαρμάκων που δίνει το σύστημα;

Το ΓεΣΥ επί της ουσίας δεν δίνει απρόσκοπτη πρόσβαση σε καινοτόμα φάρμακα, παρ' όλο που ήταν μία από τις υποσχέσεις του συστήματος. Βλέπουμε τα παράπονα και τις καταγγελίες από ασθενείς οι οποίοι δυσκολεύονται να βρουν σημαντικά φάρμακα, με αποτέλεσμα να καθυστερούν οι θεραπείες τους ή να αναγκάζονται να τις πληρώσουν από την τσέπη τους. Αυτό, επί της ουσίας, είναι το τίμημα για τη στασιμότητα που παρατηρείται. Η ένταξη των καινοτόμων φαρμάκων, κανονικά θα γινόταν με την έναρξη εφαρμογής της β' φάσης εφαρμογής του συστήματος. Τα φάρμακα αυτά, λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, θα εντάσσονταν στο σύστημα μετά από διαπραγματεύσεις και συμφωνίες με την κάθε εταιρεία ξεχωριστά. Ωστόσο, είναι πλέον σαφές πως η έναρξη εφαρμογής της β' φάσης έγινε χωρίς ο οργανισμός να είναι έτοιμος για την πρακτική εφαρμογή αυτών των

διαδικασιών. Δεκαπέντε μήνες μετά εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές εκκρεμότητες, οι οποίες καθιστούν ανέφικτη την έναρξη των ενδεδειγμένων διαδικασιών. Είναι γι' αυτό που με κάθε ευκαιρία καλούμε τον αρμόδιο οργανισμό να προχωρήσει στον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών στον τομέα των φαρμάκων εντός ΓεΣΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ένταξη νέων φαρμάκων ουσιαστικά σταμάτησε πριν τρία χρόνια, όταν τερματίστηκε η λειτουργία της τότε Επιτροπής Φαρμάκων του Υπουργείου Υγείας, με τη δικαιολογία ότι θα εφαρμοστεί το ΓεΣΥ και θα αναλάβει η ανάλογη νέα επιτροπή την αξιολόγηση και ένταξη νέων φαρμάκων στο σύστημα.

Τι σημαίνει η εισαγωγή καινοτόμων φαρμάκων για τους ασθενείς;

Θα τολμούσα να χαρακτηρίσω τους ασθενείς που δεν έχουν την απαιτούμενη πρόσβαση σε καινοτόμα φάρμακα-θεραπείες, ενώ πληρώνουν για το ΓεΣΥ κάθε μήνα, ως πολίτες με μειωμένα δικαιώματα. Για να αντιληφθούμε τη σημασία της εισαγωγής καινοτόμων φαρμάκων, αρκεί να ανακαλέσουμε στη μνήμη μας πως το βασικό πρόβλημα/μειονέκτημα του προηγούμενου συστήματος όσον αφορά το φάρμακο, ήταν η απουσία καινοτόμων φαρμάκων. Ακόμα και εκεί που υπήρχε παρουσία καινοτόμου φαρμάκου συνήθως εφαρμόζονταν η πρακτική «ένα φάρμακο, μια ουσία», πάντα η πιο «φθηνή», λες και όλοι οι ανθρωπίνι οργανισμοί είναι οι ίδιοι. Ίσως δε, μετά από παρεμβάσεις, κάποιοι εάν ήταν τυχεροί να λάμβαναν τη θεραπεία που θεωρούσε ο θεράπων ιατρός ως την καταλληλότερη. Σήμερα στον τομέα της Υγείας στην Κύπρο θα έπρεπε να μιλάμε για εξατομίκευση της θεραπείας, καθώς ο κάθε ασθενής είναι ένας διαφορετικός οργανισμός, αντιδρά διαφορετικά στην κάθε φαρμακευτική ουσία, και να αφηνεται ο θεράπων ιατρός, που είναι ο ειδικός, να αποφασίσει τι θεραπεία θα πρέπει να πάρει και τότε πρέπει να την πάρει. Η εισαγωγή καινοτόμων φαρμάκων στο σύστημα θα συνιστούσε σαφή αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας στους πολίτες, οι οποίοι δικαιούνται να έχουν εφάμιλλη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με όλες τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές –και όχι μόνο– χώρες.

Υπάρχουν φάρμακα τα οποία θα μπορούσαν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής ασθενών αλλά δεν υπάρχουν στο ΓεΣΥ;

Οι ασθενείς, οργανωμένοι και μη, καθημερινά αναφέρουν και δημοσιοποιούν περιπτώσεις και περιστατικά που απαντούν στο ερώτημά σας. Δεν θα πρέπει κανείς να υποτιμά ότι η ύπαρξη καινοτόμων φαρμάκων και εμβολίων έχει καταστήσει ασθενείς, όπως ο καρκίνος ή το AIDS, από θανατηφόρες, ιάσιμες ή χρόνιες. Τα εμβόλια καθιστούν εφικτή την πρόληψη τριάντα ασθενειών και αποτρέπουν το θάνατο 2 εκατομμυρίων παιδιών ανά έτος. Βιώνουμε επίσης την παρούσα κατάσταση με την πανδημία, όπου και πάλι η επιστήμη με την ανακάλυψη και παρουσία νέων καινοτόμων εμβολίων – σύντομα ίσως και με καινοτόμα φαρμακευτικά προϊόντα – συμβάλλει τα μέγιστα στην αντιμετώπισή της.

Έχετε προτείνει στον ΟΑΥ να εντάξει στο σύστημα νέα φάρμακα, και αν ναι, ποια ήταν η απάντηση που λάβατε;

Ως εκπρόσωποι της φαρμακοβιομηχανίας αφιερώσαμε πολύ χρόνο μέχρι να καταλήξουμε το 2019 σε μνημόνιο συναντίληψης με τον ΟΑΥ και το Υπουργείο Υγείας. Από την έναρξη εφαρμογής του ΓεΣΥ βρισκόμαστε σε διάλογο, τόσο με τον ΟΑΥ όσο και με το Υπουργείο Υγείας, για μια σειρά ζητημάτων που αφορούν τον τομέα των φαρμάκων, με στόχο να εφαρμοστούν όσα προβλέπονται στο μνημόνιο. Προτάσσουμε το δικαίωμα των πολιτών στην απρόσκοπτη πρόσβαση σε φάρμακα και θεραπείες. Να θυμίσω επίσης δηλώσεις και δεσμεύσεις των αρμοδίων ότι όλα τα φάρμακα θα ήταν διαθέσιμα εντός του νέου συστήματος. Ενδεικτικό της κατάστασης που επικρατεί, είναι ότι η διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν οι εταιρείες για να εντάξουν τα φάρμακά τους στο σύστημα προβλέπεται ξεκάθαρα από τη νομοθεσία, ωστόσο, ούτε η νομοθεσία τηρείται, ούτε και όσα έχουμε συμφωνήσει και περιλαμβάνονται στο μνημόνιο συναντίληψης. Δυστυχώς μέχρι σήμερα, από όσο γνωρίζω, δεν έχει ενταχθεί κάποιο νέο φάρμακο στο ΓεΣΥ, και γι' αυτό δεν φέρει καμία ευθύνη η βιομηχανία. Εμείς ως εταιρείες έρευνας και ανάπτυξης νέων

«Το ΓεΣΥ επί της ουσίας δεν δίνει απρόσκοπτη πρόσβαση σε καινοτόμα φάρμακα, παρ' όλο που ήταν μία από τις υποσχέσεις του συστήματος. Το σύστημα λειτουργεί με το συνταγολόγιο που κληρονόμησε από τον κρατικό τομέα»

φαρμάκων ανακαλύπτουμε και παράγουμε νέα φάρμακα πρώτα από όλα για να χρησιμοποιούνται εκεί και όταν χρειάζονται, για τη βελτίωση της υγείας του κόσμου.

Τι προνοεί το μνημόνιο συναντίληψης που έχει συμφωνηθεί, και ποιες από αυτές τις πρόνοιες εξακολουθούν να μην εφαρμόζονται μέχρι σήμερα;

Με το μνημόνιο συναντίληψης ρυθμίζονται οι παράμετροι ένταξης φαρμάκων στο σύστημα ανεξαρτήτως της φάσης ή της κατηγοριοποίησης των φαρμακευτικών προϊόντων. Οι διαπραγματεύσεις και οι σημαντικές εκπώσεις από πλευράς των φαρμακευτικών εταιρειών για την ένταξη των φαρμάκων της πρώτης φάσης είχαν γίνει με βάση την υπόσχεση ότι θα δίδονταν η δυνατότητα σε όλα τα νέα καινοτόμα φάρμακα να ενταχθούν στο σύστημα. Δυστυχώς, δύομιση χρόνια μετά, η μη τήρηση των συμφωνηθέντων έχει αρχίσει να δημιουργεί θέματα αξιοπιστίας και να εγείρει προβληματισμούς για την αρχική συμφωνία. Υπάρχουν και άλλα θέματα στο μνημόνιο, όπως είναι ο καθορισμός του ετήσιου προϋπολογισμού για τα φάρμακα και η δυνατότητα παροχής δεδομένων σε τακτά χρονικά διαστήματα, τα οποία εκκρεμούν. Θεωρώ όμως ως το πιο σημαντικό την ένταξη των καινοτόμων φαρμάκων γιατί αυτά επηρεάζουν τη ζωή των ασθενών.

Ποια η συμβολή της ΚΕΦΕΑ στην επικαιροποίηση των πρωτοκόλλων για την ένταξη φαρμάκων στο ΓεΣΥ, και γιατί θεωρείτε ότι καθυστερεί τόσο η διαδικασία αυτή;

Ως ΚΕΦΕΑ έχουμε θέσει τους εαυτούς μας στη διάθεση, τόσο του ΟΑΥ όσο και του Υπουργείου Υγείας, έτσι ώστε με γνώμονα το καλώς νοούμενο συμφέρον όλων των πλευρών, και πάνω από όλα των ασθενών, να βελτιωθεί η πρόσβαση στα φάρμακα. Σε κάθε ευκαιρία επισημαίνουμε την ανάγκη να επικαιροποιηθούν τα πρωτόκολλα, κάτι που δεν έχει γίνει ακόμα εφικτό. Κατευθυντήριες οδηγίες για τη θεραπευτική αντιμετώπιση όλων των ασθενειών υπάρχουν διαθέσιμες, έτοιμες και επικαιροποιημένες, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, από τις ανάλογες διεθνείς ή ευρωπαϊκές επιστημονικές εταιρείες. Πολύ εύκολα θα μπορούσαν να υιοθετηθούν και στην Κύπρο, και ίσως έτσι να είχαν, τόσο οι ιατροί όσο και οι ασθενείς, δυνατότητα πρόσβασης και χρήσης των καινοτόμων θεραπειών, όπως και ο κάθε πολίτης στην Ευρώπη και να μην αναζητούμε να φτιάξουμε κυπρογενή πρωτόκολλα. Είναι, επίσης, σημαντικό να σημειωθεί ότι οι κατευθυντήριες οδηγίες είναι ευθύνη των αντίστοιχων επιστημονικών ιατρικών εταιρειών και όχι του οργανισμού ασφάλισης. Ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας, όπως και κάθε ασφαλιστικός οργανισμός, έχει ή πρέπει να έχει εκτελεστικό ρόλο και όχι να καθορίζει την πολιτική ή τη στρατηγική στον τομέα της Υγείας. Ως ΚΕΦΕΑ επαναλαμβάνουμε ότι είμαστε έτοιμοι, μέσω του εξειδικευμένου προσωπικού μας, να συμβάλουμε με οποιονδήποτε τρόπο μπορούμε έτσι ώστε να δούμε κάποια κινητοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση.